

I. S.

Historia matematyki na IV Zjeździe Matematyków ZSRR

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 8/4, 624-625

1963

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ROZWÓJ HISTORII PRZYRODOZNAWSTWA I TECHNIKI NA UKRAINIE

Jak informują „Woprosy Istorii Jestiestwoznaniija i Tiechniki” (zeszyt 13, 1962), na Ukrainie opracowuje się ok. 300 różnorodnych tematów z zakresu historii przyrodoznawstwa i techniki. Szczególnie licznie reprezentowane są prace z zakresu historii hydrologii, techniki i matematyki. Z tej ostatniej dziedziny zasygnalizować należy przede wszystkim tematy: *Matematyka na Ukrainie przed jej zjednoczeniem z Rosją* oraz *Historia matematyki w Rosji od najdawniejszych czasów do 1917 r.* Zbiera się również materiały do *Historii geologii i geografii na Ukrainie w okresie pięćdziesięciu lat.* W zakresie historii biologii przygotowuje się m. in. następujące publikacje: *Kijowska szkoła anatomiczna prof. A. P. Siewierowa*, *Pierwsi ukraińscy zoologowie w początkach XIX w.*, *Działalność A. O. Kowalewskiego na Ukrainie*, *A. O. Kowalewski — znakomity biolog i działacz społeczny.*

Ostatnio wysuwa się projekty zorganizowania w ramach Akademii Nauk USSR Instytutu Historii Przyrodoznawstwa i Techniki.

I. S.

NOWY UKRAIŃSKI ORGAN PERIODYCZNY Z ZAKRESU HISTORII NAUKI I TECHNIKI

W związku z szybkim rozwojem na Ukrainie zainteresowań i prac z historii nauki i techniki decyzją Prezydium Akademii Nauk USRR postanowiono przekształcić ukazującą się dotychczas nieperiodyczną publikację „Narisi z Istorii Tiechniki” w organ periodyczny „Narisi z Istorii Tiechniki i Prirodoznawstwa”, ukazujący się, poczynając od 1962 r., dwa razy w roku.

W pierwszym zeszycie tego periodyku zamieszczono m. in. artykuł G. M. Dobrowa *Walka ideologiczna we współczesnej historii techniki.*

I. S.

HISTORIA MATEMATYKI NA IV ZJEŹDZIE MATEMATYKÓW ZSRR

W lipcu 1961 r. odbył się w Leningradzie IV Ogólnozwiązkowy Zjazd Matematyków, w którym uczestniczyło ok. 2000 osób. Obok posiedzeń plenarnych, poświęconych podstawowym problemom współczesnej matematyki, obradowało 13 sekcji Zjazdu, a między nimi — sekcja historii matematyki. Jest to o tyle godne podkreślenia, że sekcja ta wyodrębniła się dopiero na III Zjeździe, który odbył się w Moskwie w r. 1956. Na I Zjeździe (Charków 1930 r.) nie istniała ona w ogóle, a na II Zjeździe (Leningrad 1934 r.) obradowała wspólna sekcja historii i filozofii matematyki.

Na IV Zjeździe wysłuchano w ramach sekcji historii matematyki 56 referatów i komunikatów dotyczących problematyki różnych okresów. Referaty wygłosili m. in.: I. G. Baszmałowa, I. N. Wiesiołowski i M. J. Wygodzki — na temat matematyki w starożytności; W. P. Zubow, B. A. Rozenfeld, A. P. Juszkiewicz — z zakresu matematyki średniowiecza; B. G. Gniedienko, K. A. Rybnikow i N. I. Simonow — o problemach historii matematyki nowożytnej. Z ciekawszych zagadnień poruszonych w referatach na uwagę zasługują: próby wyjaśnienia historycznego uwarunkowania logicznej struktury współczesnej matematyki, zagadnienie wpływu potrzeb praktyki na rozwój matematyki, wpływ matematyki na modyfikowanie się charakteru innych nauk oraz techniki, historyczne przesłanki współczesnego pojmowania reguł matematycznych.

Część referatów i komunikatów dotyczyła historii nauczania nauk matematycznych, m. in. w dawnym Uniwersytecie Wileńskim oraz w Uniwersytecie Lwowskim w latach 1918—1933. Szczególnie ożywioną dyskusję wywołał zbiorowy referat o metodach wykładu historii matematyki na wyższych uczelniach i w pedagogicznych instytucjach.

I. S.

KONFERENCJA POŚWIĘCONA NAUCE I TECHNICIE ANGLII

Na konferencji poświęconej nauce i technice Anglii, która odbyła się w Moskwie w maju 1961 r., referaty wygłosili: B. G. Kuzniecowa — o roli prac Diraca w historii przyrodznawstwa; W. P. Zubow — na temat najnowszych prac radzieckich i zagranicznych, dotyczących nauki w średniowiecznej Anglii; A. P. Juszkiewicz — o studiach rosyjskich i radzieckich uczonych poświęconych Newtonowi; L. J. Blachier — o badaniach i wydaniach naukowej spuścizny Darwina w ZSRR; S. W. Szuchardin — o przemysłowej rewolucji w Anglii. Ponadto na posiedzeniu przedstawiono liczne komunikaty.

I. S.

KONFERENCJA MŁODYCH RADZIECKICH NAUKOWCÓW

W maju 1961 r. w Instytucie Historii Przyrodznawstwa i Techniki AN ZSRR odbyła się konferencja młodych pracowników nauki i aspirantów. Referat o zadaniach młodych uczonych i o ich pracach wygłosił ówczesny dyrektor Instytutu N. A. Figurowski.

I. S.

Stany Zjednoczone

BIULETYN HISTORII NAUK O CZŁOWIEKU

Od 1960 r. ukazuje się w Nowym Jorku dwa razy do roku wydawnictwo powielane „History of Behavioral Sciences Newsletter”. Zakres zainteresowań tego biuletynu obejmuje historię grupy nauk o człowieku, obejmowanych w Stanach Zjednoczonych nazwą nauk o zachowaniu. Do grupy tej wchodzi takie nauki, jak antropologia, socjologia, psychologia, psychiatria, neurologia.

Biuletyn ma charakter informacyjny: podaje on wiadomości o przedmiocie badań różnych naukowców i ośrodków badawczych, o wydawnictwach, wykładach uniwersyteckich itp. w wyżej podanym zakresie. W ten sposób redakcja, na której czele stoi E. T. Carlson z Medycznego Kolegium Uniwersytetu Cornella, dąży do zapewnienia, jeżeli nie koordynacji badań, to co najmniej wzajemnych kontaktów poszczególnych badaczy.

E. O.

Francja

WYSTAWA TECHNIKI XVIII-WIECZNEJ

W czerwcu br. otwarto w paryskim Muzeum Sztuk i Rzemiosł wystawę *Technika w wieku Encyklopedii*. Złożyły się na nią reprodukcje 260 plansz *Wielkiej Encyklopedii*, setka nigdy nie eksponowanych rysunków pochodzących z gabinetu